

Naši jubilanti

Na päťdesiatiny Ing. Ivana Pagáča, CSc.

5. 4. 1984 oslávil svoje päťdesiatiny Ing. Ivan Pagáč, kandidát geologicko-mineralogických vied, zakladajúci člen časopisu *Mineralia slovaca*, významný slovenský geológ, vedec v problematike vyhľadávania ropy a zemného plynu v Západných

Karpatoch. Jeho jubileum si pripomína celá geologická pospolitosť, ale najmä tí, ktorí s ním spolupracujú alebo sa pod jeho vedením zúčastnili na geologickom výskume a prieskume prírodných uhľovodíkov v neogénnych panvách Slovenska.

Pri tejto príležitosti si pripomíname niektoré závažnejšie udalosti v živote nášho jubilanta. Prieskumnú činnosť na ropu a zemný plyn začal roku 1957 v československých naftových doloch v Hodoníne, kde sa venoval genéze a akumulácii uhľovodíkov v mladotrefohorných sedimentoch v Podunajskej nížine a v slovenskej časti viedenskej panvy. V tom čase jeho vnímavý a pozorovací talent pre možnosti vzniku a výskyt prírodných uhľovodíkov v podmienkach geologického vývoja panví viedol k spracovaniu syntézy o štruktúrno-tektonických a litologicko-stratigrafických zákonitostiach vzniku a akumulácie uhľovodíkov v našich terciérnych panvách. V predloženej syntéze jubilant podal novú perspektívu potenciálnych zásob uhľovodíkov, za ktorú mu bola verejnou rozpravou roku 1977 udelená vedecká hod-

nosť kandidáta geologicko-mineralogických vied.

Významným a historicky prezieravým medzníkom jubilanta pri prieskumnej činnosti orientovanej na hľadanie ropy v našej vlasti bola orientácia na tzv. netradičné oblasti čiže na predterciérne útvary Západných Karpát, a to nielen v podloží neogénnych sedimentov viedenskej alebo východoslovenskej panvy, ale aj na flyšové a mezozoické jednotky vnútorných Karpát. V tomto smere sa prejavila jubilantova ďaleko siahajúca organizačná činnosť, v rámci ktorej po celoslovenskej naftovo-geologickej konferencii v Piešťanoch roku 1969 z pozície geologického námestníka n. p. Nafta Gbely zabezpečoval pre vytýčený prieskumno-vyhľadávací program nákupu modernej vrtnej a meracej techniky.

Erudovaný a prezieravý postoj jubilanta pomohol v relatívne krátkom čase rozvinúť v širokom rozsahu v celom západokarpatskom oblúku výskumnú a prieskumnú činnosť na prírodné uhľovodíky. Jeho zásluhou sa ropná prospekcia začala posúvať do väčšej hĺbky nielen vo viedenskej panve, ale aj do nových oblastí flyšových a vnútorných Karpát, čím sa vytvorila perspektíva ďalších prírastkov priemyselnej zásoby ropy a zemného plynu.

Pochopenie tohto trendu umožnilo jubilantovi nadviazať dobré kontakty s výskumným programom GÚDŠ v Bratislave, pre ktorý v rámci ropného podnikania vytvoril širokú bázu spolupráce. Okrem toho Ing. I. Pagáč, CSc., v rokoch 1969—1979 ako vedúci slovenskej časti čs. skupiny pri Stálej komisii pre geológiu a plynárenský priemysel pri RVHP sa zaslúžil o zavedenie medziná-

rodných dohôd o spolupráci pri vyhľadávaní ložísk ropy a zemného plynu do života. Na jeho návrh bola prijatá nová téma pre prieskum a vyhľadávanie ložísk prírodných uhľovodíkov vo faciálnych provinciách a zaradená do programu činnosti ropných ústavov členských štátov RVHP.

Je škoda, že v dôsledku administratívno-organizačných riadení naftového priemyslu v ČSSR sa dnes Ing. I. Pagáč, CSc., dostáva ku geologickoprieskumným problémom iba nepriamo. Ale aj napriek tomu sa aktívne zúčastňuje na geologickej činnosti v rámci rozličných odborných a vedeckých komisií a rád, ktorých je členom, ako je Slovenská geo-

logická rada, redakčný okruh časopisu *Mineralia slovaca*, Slovenskej geologickej spoločnosti a pod. V súčasnom postavení náš jubilant úspešne pracuje a riadi geologickú prípravu a technicko-technologické vybavovanie prírodných podzemných zásobníkov na skladovanie plyných uhľovodíkov.

Pri príležitosti päťdesiatych narodenín vyjadrujeme Ing. Ivanovi Pagáčovi, CSc., poďakovanie za jeho doterajšiu prácu a do ďalších rokov mu želáme pevné zdravie a úspechy v ropno-geologickej činnosti pre blaho našej vlasti.

Bartolomej Leško — Rudolf Rudinec

Prof. RNDr. Ladislav Melioris, DrSc., päťdesiatročný

Založenie a budovanie Katedry hydrogeológie Prírodovedeckej fakulty UK v Bratislave je nerozlučne späté s menom nášho jubilanta, ktorého úspešná vedeckovýskumná, pedagogická a organizačná

začinnosť postavila v súčasnosti do čela slovenskej a československej hydrogeológie.

Prof. RNDr. Ladislav Melioris, DrSc., sa narodil 20. augusta 1934 v Trnave, kde absolvoval aj gymnaziálne štúdiá a dokončil maturitou roku 1953. Potom sa zapísal na Fakultu geologicko-geografických vied Univerzity Komenského v Bratislave a štúdium v odbore inžinierskej geológie a hydrogeológie skončil s vyznamenaním roku 1958. Po úspešných vysokoškolských štúdiách sa stal asistentom na katedre inžinierskej geológie a hydrogeológie, kde začal rozvíjať svoju vedeckú a pedagogickú činnosť v odbore hydrogeológie.

Roku 1961 ho PFUK vyslala na internú vedeckú aspirantúru v odbore hydrogeológie na MGRI v Moskve. Skončil ju roku 1964 obhájením kandidátskej dizertačnej práce z problematiky minerálnych vôd. Skúsenosti nadobudnuté v priebehu štúdia aspirantúry v ZSSR po jej ukončení v plnom rozsahu uplatnil vo svojej odbornej práci.

Od roku 1964 sa intenzívne venoval rozpracúvaniu metodiky hydrogeologického výskumu puklinových masívov a vedeckovýskumnej práci v oblasti minerálnych vôd. Na výskum prúdenia podzemných vôd v puklinovom prostredí si zvolil Západné Tatry a niekoľkoročné poznatky uverejnil v správe úlohy ŠPZV roku 1973. Bádanie neskôr rozšíril na celú oblasť kryštalinika Vysokých Tatier a potom na všetky jadrové vrchy centrálnych Západných Karpát a veporikum Slovenského rudohoria. Významným metodickým a vedeckým prínosom práce bolo, že zákonitosti režimu podzemných vôd v puklinovom prostredí hodnotil vo vzťahoch procesu vytvárania odtoku zo zrážok s procesom vytvárania jednotlivých typov odtoku, časovým rozdelením odtoku a pod. Podzemný odtok separoval metódou jednotkového hydrogramu, poukázal na možnosti využitia hydrometeorologických podkladov v hydrogeologickom výskume oblasti jadrových vrchov. Výsledky jeho práce majú v tejto oblasti širší metodický aj praktický význam a pracujú podľa nich aj viaceré vodohospodárske organizácie. Mnohé jeho originálne teoretické poznatky sa stali metodikou na konkrétne riešenie hydrogeologickej problematiky. Počas ďalších svojich výskumov pomocou matematicko-fyzikálnych metód podrobne verifikoval analyzované prírodné pomery, čo je aj vedeckým prínosom jeho doktorskej dizertačnej práce *Hydrogeológia kryštalinika Západných Karpát*, ktorá je výsledkom viac ako 12-ročnej intenzívnej vedeckovýskumnej